

Dominika Malinowska

Sprawozdanie z konferencji "Seriale w kontekście kulturowym w poszukiwaniu ideału i straconego czasu"

Prace Językoznawcze 16/3, 100-103

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tematyce i różnymi ujęciami metodologicznymi wykorzystanymi przez referentów uczestnicy mogli wzbogacić swój warsztat badawczy i znaleźć inspirację do dalszych poszukiwań naukowych. Warto nadmienić, że planowane jest przygotowanie tomu pokonferencyjnego i zorganizowanie kolejnej konferencji.

Joanna Szerszunowicz

Sprawozdanie z konferencji „Seriale w kontekście kulturowym – w poszukiwaniu ideału i straconego czasu”

W dniach 7–9 kwietnia 2014 r. na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa: *Seriale w kontekście kulturowym – w poszukiwaniu ideału i straconego czasu*. Konferencję rozpoczęły wykłady plenarne. Pierwszy referat *Charakterystyka współczesnego (tele)wizora w kontekście badań społecznych* Tomasza Kamińskiego i Krzysztofa Wesołowskiego (UMK) skupiał się na odbiorcy, poczynając od jego emocji i relacji społecznych, a kończąc na sposobach planowania czasu. Autorzy zastanawiali się także, czy w świecie nowych sposobów dystrybucji widz wciąż pozostaje „tele”-wizorem. Kolejny wykład *Od „Szpitala na peryferiach” do „Lekarzy”*. *Fenomen popularności seriali medycznych na podstawie analizy wypowiedzi internautów* Joanny Chłosty-Zielonki (UWM) poruszał problematykę seriali medycznych oraz wskazywał różnice i podobieństwa między produkcjami tego typu w Polsce i za granicą. W ostatnim wystąpieniu plenarnym *Trzecia fala, postfeminizm, czy post-post-feminizm? Dziewczyny na mapie amerykańskich sporów o kobiecość, seks i politykę płci* Agnieszka Graff (UW) analizowała cele twórców oraz stereotypy w serialu *Girls*.

Pozostałe dziewięćdziesiąt cztery wystąpienia wygłoszono w sekcjach.

Jednym z najliczniej reprezentowanych tematów był odbiór seriali i ich życie pozatelewizyjne. Kamila Kwasik (UKSW), Andrzej Adamski (UKSW), Anna Krawczyk-Łaskarzewska (UWM) oraz Małgorzata Major (UG) omawiali obecność seriali na portalach społecznościowych. Zjawiskiem fandomu oraz jego znaczeniem zajęła się m.in. Katarzyna Florencka (UWr) w *„Bring back Firefly”? Kontynuacje i powroty seriali telewizyjnych*. Zjawisko kultowości seriali przedstawiła Alina Naruszewicz-Duchlińska (UWM). Jednym z szeroko dyskutowanych przejawów działalności fanów były internetowe memy, na których swoją uwagę skupili m.in. Magdalena Bałaga (UŚ) i Katarzyna Skrzypczak (UWM).

Innym popularnym tematem był sposób przedstawiania kobiet w serialach kilku ostatnich dekad. Stereotypy w filmach skupionych na postaciach żeńskich analizowali Anna Kowalska (UMCS) i Wojciech Boryszewski (UWM). O sposobie przedstawiania seksualności na przykładzie serialu *Girls* mówiła Olga Szmidt (UJ). Na temat ciekawego i obecnego od ponad dwudziestu lat zjawiska zabrały głos Joanna Hebda (SWPS) i Daria Bruszezewska-Przytuła (UWM) w wystąpieniach *Szaleństwo, kobieta, postmodernizm. Wokół „Miasteczka Twin Peaks” i „Aniołów w Ameryce” oraz „Orange Is the New Black”, czyli grzeczne dziewczynki idą do nieba, a niegrzeczne stają się bohaterkami seriali*, w których omawiały żeńskie postaci balansujące na linii bohater-antybohater.

Antybohaterom jako takim również poświęcono dużo uwagi. W swoich referatach Jacek Sobota (UWM) oraz Katarzyna Szeremeta-Kołodzińska (UWM) zwrócili uwagę na postaci stojące ponad moralnością. Temat ten rozwinięty został także przez Dagmarę Łubę i Zuzannę Lewandowską (UAM), które skoncentrowały się na przedstawianiu seryjnych morderców będących centralnymi postaciami produkcji.

Kwestie moralności były analizowane przez Martę Kufel (UJ) w wystąpieniu *Piłat, Heisenberg i inni – (nie)oznaczoność etyki*, znalazły swoje odbicie także przy okazji seriali traktujących o lekarzach, terapeutach i policji. Monika Cichmińska (UWM) poruszyła ten temat w wystąpieniu *Filozof na kanapie, czyli o treningu moralności na przykładzie seriali „Dr House”, „Homeland” i „Magia kłamstwa”*. W podobnym tonie utrzymany był referat Ewy Kujawskiej-Lis i Andrzeja Lis-Kujawskiego (UWM) *„Bez tajemnic” – terapeutyczna i kompensacyjna wartość seriali na przykładzie pierwszego polskiego serialu o psychoterapii*. O moralności, ale też o kształtowaniu obrazu stróża prawa mówili m.in. Monika Bator (UJK) oraz Aleksandra Mochocka (UKW).

Inne wystąpienia pokazały natomiast, w jaki sposób seriale formują obraz żołnierza bądź polityka. Małgorzata Zalewska (UKW) przedstawiła to zagadnienie w referacie *Serial – wiedza – pamięć. Wpływ seriali historycznych na pamięć kulturową*. Z kolei Katarzyna Żakieta (UŁ) oraz Sylwia Chutnik (UW), ukazując osvajanie historii poprzez seriale, odniosły się bezpośrednio do rodzimej produkcji w wykładzie *„Czas honoru” jako pop-polityka historyczna*. Niekorzystnym obrazem polityki i polityków w produkcjach małego ekranu, biorąc za przykład takie produkcje jak *Homeland* czy *House of Cards*, zajęli się Katarzyna Peplińska (UJ), Bohdan Szklarski, Paulina Kozłowska (UW) oraz Michał Różycki.

Na konferencji nie zabrakło miejsca dla wprowadzanej do seriali ideologii. W tej sekcji dominowały seriale science-fiction, a w szczególności *Star Trek*, którego przesłania omawiane były przez Annę Drogosz (UWM), Dominikę Malinowską (UWM) i Agnieszkę Urbańczyk (UJ).

Szeroko dyskutowane były również przesłania i wzorce, jakie pojawiają się w polskich serialach. Anna Woźniak (IAE PAN Warszawa) w wystąpieniu „*Serializacja*” życia wsi? *O funkcjach i znaczeniu serialu w rzeczywistości wiejskiej* mówiła o normach kulturowych i dylematach przedstawianych w rodzimych produkcjach. Podobną problematyką zajęły się Joanna Wróbel (UG) i Katarzyna Cikała (UPJPII w Krakowie). Michał Rydlewski (UWr) omówił obraz Kościoła w polskich serialach. Ciekawy problem poruszyła Diana Karwowska (SWPS), która w referacie *Wykluczenie społeczne jako główny bohater serialu „Głęboka woda”* mówiła o przedstawianiu ludzi z marginesu. Ludźmi wykluczonymi, ale na przykładzie zagranicznych produkcji, zajęły się Justyna Wierchowska (UW) oraz Emilia Konwerska (UWM).

Zagadnieniami dotyczącymi obecności w serialach stojących na uboczu geeków i nerdów, na przykładzie serialu *The Big Bang Theory*, zajęli się Magdalena Kowalska (UŁ) oraz Konrad Dębowski (AGH).

W trakcie konferencji ogromnym zainteresowaniem cieszyły się problemy dotyczące serialowych konwencji, narracji oraz języka. Tematem brytyjskiej estetyki w *Downton Abbey* jako obrazie angielskiej tęsknoty za kategorią malowniczości i wzniosłości zajęła się Aleksandra Jakóbczyk-Gola (AH w Pułtusku, UW) oraz Elżbieta Rokosz-Piejko (UR) w referacie *Znacie? To obejrzyjcie. Rzecz o brytyjskich serialowych adaptacjach powieści mniej lub bardziej klasycznych*. O czasem unikalnych sposobach narracji mówili Tomasz Markiewka (UMK), Anna Matras (UJ) i Jakub Ryszkiewicz (WSF). W wystąpieniu *Serial jako medium estetycznej i polisemicznej komunikacji – dekodowanie świata „Mad Men” na podstawie teorii S. Halla i koncepcji J. Fiske’a* Dominika Koze-ra (UMCS) skupiła się na perspektywach kulturowych, natomiast Iza Matusiak-Kempa (UWM) omówiła metafory wizualne w prezentacji *Wartości w perspektywie futurystycznej na przykładzie serialu „Czarne lustro”*.

Na języku w polskich serialach skupiła się m.in. Agnieszka Rosińska-Mamej (UJ). O serialowym humorze językowym mówiły także Anna Derełkowska-Misiuna (UW) oraz Aleksandra Górską (UWM), natomiast kwestię przekładalności humoru przedstawiła Joanna Nawacka (UWM). Zagadnienia związane z komunikacją w serialu komediowym w wystąpieniu *Niegrzeczny House – analiza strategii komunikacyjnych Gregory’ego House’a w kontekście Teorii (Nie)grzeczności w oparciu o serial „Dr House”* przedstawili Czesław Kiński i Jacek Łagun (UWM).

Innym często poruszonym problemem była nowatorskość seriali. W tej kwestii wypowiedzieli się m.in. Jan Borowicz (UW) i Patrycja Włodek (UP w Krakowie). Temat nowatorskości w serialach został poruszony na przykładzie seriali animowanych *South Park*, *Family Guy* w prezentacji Moniki Bokiniec (UG) *Animowane seriale komediowe dla dorosłych jako współczesne satyry*.

W ogromie prezentowanych referatów znalazło się też miejsce dla bijącego rekordy popularności serialu *Gra o Tron*, seriali młodzieżowych, telewizyjnych musicali jak *Glee* i wielu innych.

Obrady zostały zamknięte dwoma wykładami plenarnymi. Pierwszy – *HBO i Netflix hipsterem wśród neoplemion www? O skutkach (nad)używania seriali* wygłosiła Małgorzata Major (UG), która powróciła do wielu poruszanych wcześniej kwestii, takich jak nowe sposoby dystrybucji seriali czy też ich oddźwięk na portalach społecznościowych. Konferencję zamknęła Alina Naruszewicz-Duchlińska (UWM), która w referacie *Kultowość jako składnik wizerunku medialnego seriali* skupiła się na określeniu czynników wpływających na to, czy serial uznawany jest za kultowy.

Konferencja *Seriale w kontekście kulturowym – w poszukiwaniu ideału i straconego czasu* była pierwszym sympozjum o tej tematyce na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, jednak zainteresowanie, jakie wzbudziła, sprawiło, iż nie będzie ostatnią.

Dominika Malinowska

Sprawozdanie z konferencji „Polszczyzna regionalna”

8 i 9 listopada 2013 r. odbyła się ogólnopolska konferencja językoznawcza, zorganizowana przez Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe. Było to już ósme spotkanie z odbywającego się co dwa lata cyklu *Polszczyzna regionalna*. Za jego przygotowanie pod względem naukowym odpowiedzialna była po raz piąty dr Dorota Czyż. Pierwsze trzy edycje organizowała prof. Henryka Sędziak. W 2013 r. obrady miały miejsce w gościnnym Lelisie. Prelegentami konferencji byli pracownicy naukowcy i doktoranci z kilku uczelni w kraju: Uniwersytetu Gdańskiego (12 osób), Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (2), Uniwersytetu w Białymstoku (1), Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (5), Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (1), Akademii Pomorskiej w Słupsku (3), Akademii Jana Długosza w Częstochowie (1) oraz Zespołu Kolegiów Nauczycielskich w Ostrołęce (2), Towarzystwa Kultury Języka Oddział w Łomży (1). W sesji uczestniczyli też przedstawiciele władz: starosta S. Kubel, wójt gminy Lelis S. Subda, dyrektor Delegatury Urzędu Marszałkowskiego M. Popielarz, przewodniczący Rady Powiatu S. Prusik, przewodniczący Rady Miasta D. Maciak, prezes OTN J. Gołota i wiceprezes J. Kijowski oraz miejscowy artysta ludowy H. Kulesza.